

Til

udvalgenes medlemmer og stedfortrædere

Kommissionens Grøn bog

om den fælles fiskeripolitiks fremtid

Høring den 22. juni 2001 kl. 13.00 – 17.00

i Landstings salen

Kommissionen fremlagde den 20. marts 2001 en Grøn bog om den fælles fiskeripolitiks fremtid. Formålet med Grønbogen er at starte en offentlig debat om fremtiden for den fælles fiskeripolitik, som skal revideres i løbet af 2002.

Kommissionen skød selv debatten i gang med en offentlig høring den 5. – 7. juni 2001, hvor bl.a. en repræsentant fra Fødevareudvalget deltog. Kommissionen havde til høringen forberedt en række spørgsmål, som blev brugt i debatten. Disse spørgsmål er - i egen oversættelse fra engelsk – vedlagt som

./ bilag 1.

Grønbogen kan opdeles i fire dele, nemlig

- først i kapitel 1 og 2 en beskrivelse af behovet for en reform af den fælles fiskeripolitik og de grundlæggende principper for den fælles fiskeripolitik
- derefter i kapitel 3 en beskrivelse af den **aktuelle situation i fiskeriet**,
- i kapitel 4 opstilles nogle **centrale mål** for den fremtidige fælles fiskeripolitik og
- endelig i kapitel 5 og 6 findes Kommissionens analyse af **fremtidens muligheder for fiskeriet** og hvilke indsatsområder, der skal eller bør ændres i den fremtidige fiskeripolitik samt en opfordring til debat på baggrund af Grønbogen.

Hovedpunkterne i Grønbogen gennemgås kort nedenfor, efterfulgt af et oplæg til nogle af de mest centrale debatpunkter i forbindelse med Grønbogen.

Den aktuelle situation for EU's fiskeri og mulige løsningsmodeller

A. Bevaring af fiskeressourcerne

Kommissionen påpeger, at en række fiskebestande er **overfiskede**, fordi

- fiskeriet er for intensivt med en flåde, der er for stor til den mængde fisk, der burde fanges,
- bevaringsforanstaltningerne har ikke været tilstrækkelig effektive og selektive til at beskytte fiskebestandene og de marine økosystemer
- den videnskabelige rådgivning har været mangelfuld og
- faldende indtægter får fiskerne til at fiske mere intensivt og investere i bedre og mere effektiv fiskeriteknologi.

Overfiskningen er altså en trussel både for fiskeressourcerne og havmiljøet samt for beskæftigelsen i fiskeriet og i forarbejdningsindustrien.

Kommissionen angiver flere **årsager** til overfiskning af fiskeressourcerne, bl.a.

- at TAC'erne (samlede årlige tilladte fangstmængder) ofte er blevet fastsat af Rådet på et højere niveau end anbefalet af ICES (Det Internationale

Havundersøgelsesråd)

- udsmid (discard) og illegale landinger
- utilstrækkelige bevaringsforanstaltninger
- utilstrækkelige forsøg på reduktion af fiskeriflåden, bl.a. med de såkaldte FUP-programmer (Flerårige Udviklings Programmer for fiskeriflåden)
- fortsat støtte til investeringer i fiskeriflåden og
- mangelfuld videnskabelige data og rådgivning.

Nye initiativer og løsninger:

Som mulige **løsninger** peger Kommissionen på

- indførelse af **flerårige kvoter** baseret på **forsigtighedsprincippet**
- udvikling af en **økosystemorienteret fremgangsmåde** på alle fiskeriforvaltningsområder – fra ressourcer til forbrugere – for at der kan opnås en bæredygtig udnyttelse af de marine økosystemer
- mere effektive regler om **tekniske bevaringsforanstaltninger**, eksempelvis om mere skånsomme og miljøvenlige fangstredskaber og fiskemetoder, forbud mod udsmid (discard) og lukning af visse områder samt bestandsgenopbygning
- fastsættelse af en række **indikatorer** til brug for vurdering af resultaterne i forhold til de opstillede mål for fiskeripolitikken.

Kommissionen ser ikke på nuværende tidspunkt noget presserende behov for at ændre radikalt på princippet om **relativ stabilitet** i adgangen til ressourcer og farvande (dvs. bl.a. tildeling af kvoter). Princippet om relativ stabilitet er en fordelingsnøgle for TAC'ernes opdeling i nationale kvoter, som blev besluttet i 1983 for at sikre medlemslandene et relativt stabilt fiskeri.

Indenfor **12-sømil fra kysten** har det siden 1972 alene været tilladt at fiske med mindre fartøjer. Begrundelsen er et ønske om at beskytte fiskeressourcerne og samtidig beskytte det traditionelle fiskeri i kystsamfundene. Kommissionen har ikke planer om at ændre på reglerne om 12-sømilezonen.

Fiskerirestriktionerne i Shetlandskassen foreslår Kommissionen opretholdt, da fiskebestandene fortsat ikke er store nok til at øge fiskeriindsatsen.

Adgangen til Nordsøen bliver frigivet pr. 31. december 2002. Fiskeriet i Nordsøen vil dog fortsat blive reguleret af kvoter m.v., så det kun er flåder med kvoter hertil, der får adgang til Nordsøen. Her vil princippet om relativ stabil-

./ itet få stor betydning. Som **bilag 2** vedlægges artikel fra Jyllands-Posten, som beskriver spanske fiskeres pres for at få adgang til Nordsøen.

B. Fiskeri og hensynet til miljøet

Miljøhensyn skal fremover i højere grad integreres i fiskeripolitikken som i alle EU's øvrige politikker. Kommissionen fastslår, at det er vigtigt at forsøge at finde en **rimelig balance mellem miljøinteresser og fiskeriinteresser**. Derfor er det væsentligt at få tilvejebragt mere viden om hvordan de marine økosystemer fungerer og hvordan fiskeriet påvirker dem. Samtidig pointeres det, at problemerne i havmiljø e alene skyldes fiskeriet, men også skyldes forurening, klimaændringer og den kombinerede virkning af fiskeri og anden aktivitet, f.eks. turisme.

Nye initiativer og løsninger:

Kommissionen er i gang med at beskrive en strategi for integration af miljøhensyn i den fælles fiskeripolitik og vil desuden starte en debat om frivillig øko(miljø)mærkning af fiskevarer. En økomærkeordning skal sikre forbrugerne objektive og verificerbare oplysninger om fiskeprodukter og være med til at skærpe deres miljøbevidsthed.

C. Flådepolitik

Kommissionen fastslår, at den nuværende flåde er alt for stor og samtidig bliver den på grund af ny teknologi stadig mere effektiv. Der er behov for en reduktion af flåden, som skal være mere effektiv end den reduktion, som er sket som følge af de flerårige udviklingsprogrammer (FUP'er). FUP III (1992-1996) reducerede flåden med ca. 15% i tonnage (vægt) og ca. 10% i maskinkraft. Den nuværende FUP IV (1997-2001) sigter på s ; beskeden en reduktion af flåden som 3% i kapacitet og 2% i aktivitet over den 5-årige periode – disse mål var for EU-flåden som helhed nået for hele perioden allerede ved vedtagelsen af FUP IV i 1997!

De nuværende tilskud til bygning og modernisering af fartøjer modvirker desuden indsatsen for reduktion af fiskeriflåden.

Nye initiativer og løsninger:

Kommissionen fremlægger ikke noget konkret forslag til en fremtidig flådepolitik, men peger på en række væsentlige hensyn og overvejelser herom.

Kommissionen forestiller sig en mere enkel og effektiv fremtidig flådepolitik, som skaber en **balance mellem flådekapacitet og udnyttelsesgrad** i overensstemmelse med langsigtede mål. Reduktionssatserne skal tage hensyn til de udnyttelsessatser, der fastsættes ved de fremtidige flerårige TAC'er. Samtidig skal reduktionssatserne være så høje, at de modvirker effekten af nye højteknologiske og effektive fartøjer og redskaber ffentlig støtte må fremover ikke bidrage til at øge fiskeriindsatsen og skal på langt sigt afvikles helt.

Kommissionen skitserer to mulige fremgangsmåder for etableringen af en fremtidig flådepolitik, som opfylder ovennævnte mål.

Den første fremgangsmåde er en ordning med kvantitative mål, som skal nås inden for en bestemt periode og omfatter

- reduktion af kapacitet
- fælleskriterier for alle medlemsstater for opdeling af flåden i kategorier
- faste reduktionssatser for hver kategoritype i alle medlemsstater

Kommissionen forestiller sig bl.a. en justeret "tilgangs-og afgangsortning", som betyder, at der hver gang flåden tilføjes ny kapacitet, **udtages endnu større kapacitet**.

Den anden fremgangsmåde er helt at opgive faste mål for perioden frem til 2006 og i stedet indføre en mekanisme, der sikrer gradvis og automatisk reduktion af flåden over perioden. Dette kunne f.eks. gøres ved en yderligere skærpelse af "tilgangs- og afgangsortningen".

D. Beslutningsproces

Kommissionen påpeger, at den eksisterende beslutningsproces er for langsommelig, når det pludselig bliver nødvendigt med hurtig indgriben, f.eks. hvis en bestand er truet. Samtidig føler fiskerierhvervet sig ikke i tilstrækkelig grad involveret i væsentlige beslutninger, hvilket underminerer deres tillid til beslutningernes rigtighed.

Nye initiativer og løsninger:

Kommissionen foreslår oprettelse af **regionale rådgivende udvalg**, der skal inddrage de berørte parter på en mere effektiv måde. Udvalgene skulle beskæftige sig med regionale forvaltningsområder eller bestemte bestande og skulle rådgive Kommissionen før Kommissionen fremsætter forslag til forvaltningsbeslutninger.

Derudover kunne der ske en **decentralisering** til medlemsstaterne af visse lokale bevarelsesforanstaltninger inden for territorialfarvandene, dog vil Kommissionen bevare initiativretten i krisesituationer.

Samtidig bør der være en tættere forbindelse mellem de videnskabelige rådgivere og beslutningstagere og øvrige aktører i fiskeriet.

E. Overvågning og kontrol

Medlemslandenes kontrol med overholdelsen af kvoterne og sanktionspraksis opleves af Kommissionen (og fiskerierhvervet) som **alt for uensartet og utilstrækkelig**. Der er behov for en klar afgrænsning af henholdsvis Kommissionens og medlemsstaternes ansvar for overvågning og kontrol. Medlemsstaterne bør efter Kommissionens opfattelse påtage sig den centrale rolle ved gennemførelsen af regionale overvågningsordninger.

Nye initiativer og løsninger:

Efter Kommissionens opfattelse er der behov for en bedre koordinering af medlemsstaternes politikker, harmonisering af sanktioner, åbenhed i opfølgning af overtrædelser og nærmere afgrænsning af medlemsstaternes og Kommissionens ansvar overfor de farvande, der forvaltes af regionale fiskeriorganisationer.

Det bør i den forbindelse overvejes som en mulighed at etablere en **fælles EU-kontrolstruktur**, der skal koordinere medlemsstaternes og EU's kontrolpolitik og –aktiviteter og medvirke til en stramning af de nuværende overtrædelsesprocedurer.

Endelig bør det overvejes, **hvordan sanktionerne bliver mere afskrækkende**, f.eks. administrative sanktioner som tab af fiskekvoter, inddragelse af licenser eller krav om tilbagebetaling af finansiel støtte.

F. Økonomisk og beskæftigelsesmæssig dimension

Kommissionen fastslår, at fiskeripolitikken har stor økonomisk betydning i EU, bl.a. i form af prisstøtte og toldbeskyttelse samt tilskud til investeringer i flåde og forarbejdningsanlæg.

Samtidig har fiskeriet især i visse regioner meget stor beskæftigelsesmæssig betydning, både i fiskeriet og i forarbejdningsindustrien.

Kommissionen påpeger, at det er medlemsstaternes ansvar at fastlægge en økonomisk strategi for fiskerisektoren. Efter Kommissionens opfattelse **forfølger medlemsstaterne meget forskellige og undertiden indbyrdes modstridende mål** på dette område. Derfor er der stort behov for en afklaring af de fælles politiske mål for fiskerisektoren.

Der har de seneste år været en **støt nedgang i beskæftigelsen** indenfor fiskeriet. Kommissionen fastslår, at det i den nuværende situation ikke er vejen frem at forsøge at redde arbejdspladser ved at give økonomisk støtte til sektoren.

Nye initiativer og løsninger:

De ovenfor beskrevne problemer med overfiskning og for stor flådekapacitet m.v. betyder, at der skal ske en større strukturel tilpasning af fiskeriet i de kommende år. Dette vil have både økonomiske og sociale konsekvenser for både fiskere, akvakultursektoren og forarbejdningsindustrien.

Strukturpolitikken indenfor fiskeriet skal rettes imod en reduktion af flåden, herunder bør det overvejes at udfase investeringsstøtte til fiskerflåden. Omskolings- og uddannelsesprogrammer bør også overvejes som en del af den strukturelle tilpasning af fiskeripolitikken.

Samtidig lægger Kommissionen op til at undersøge nye mulige løsninger, herunder eksempelvis:

- markedsbaserede ordninger for kvotetildeling, f.eks. individuelle omsættelige kvoter og auktioner. Hensigten er at skabe et marked for fiskerirettigheder og dermed øge kvoteindehavernes interesse i at bevare et bæredygtigt fiskeri på langt sigt
- samforvaltningsordninger og
- beskatning af fiskerettigheder.

Mål for den fremtidige fælles fiskeripolitik

Kommissionen opstiller i Grønbogens kapitel 4 en række **mål for den fremtidige fælles fiskeripolitik**:

1. Forbedring af bevaringen og beskyttelsen af de marine økosystemer
2. Efterlevelse af Traktatens miljømålsætninger i TEF art. 174
3. Beskyttelse af dyrs og menneskers sundhed og sikring af stabile forsyning-er til rimelige forbrugerpriser
4. Flådekapaciteten skal hurtigst muligt bringes i overensstemmelse med ressourcernes mængde og bæredygtighed
5. Mere gennemsigtig, ansvarlig og smidig forvaltning og beslutningsproces samt øget inddragelse af sektorens aktører i beslutningstagning
6. Effektiv og ensartet håndhævelse overalt i EU af reglerne for den fælles fiskeripolitik
7. Sikring af en økonomisk levedygtig og selvforsynende fiskeri- og akvakultursektor, som er konkurrencedygtig i en globaliseret økonomi
8. Fremme af bæredygtigt fiskeri uden for EU-farvandene
9. Forbedrede videnskabelige data og rådgivning

Debatpunkter

Der er mange debatpunkter i Kommissionens Grøn bog og det vil være for omfattende at forsøge at beskrive dem alle. I det følgende beskrives 6 punkter, som forhåbentlig kan tjene som oplæg til en debat om fremtiden for EU's fiskeripolitik.

Bevarelse af fiskeressourcer

- Hvordan sikres bedre videnskabelig rådgivning om bevaring af fiskeressourcer?
- Skal man inddrage andre aspekter, når man vurderer fiskebestande end fiskeriets påvirkning, f.eks. forurening, klimaændringer m.v.?
- Skal forsigtighedsprincippet være afgørende ved beslutning af bevaringsforanstaltninger?

Fremtidens kvoter

- Skal der indføres flerårige kvoter i stedet for som nu etårige fastsat i slutningen af december?
- Skal kvoterne fastsættes på et særligt lavt niveau i en flerårig periode? Herved kan undgå store udsving fra år til år, hvilket giver bedre overblik over nødvendige investeringer og bedre planlægning, men samtidig vil fiskerierhvervet opleve en indtægtsnedgang på kort sigt med heraf følgende større ledighed og forringelse af økonomien.
- Skal fremtidens kvoter være individuelt omsættelige som f.eks. mælkekvoter?
- Hvilken rolle skal videnskabelig rådgivning spille i forbindelse med fastlæggelse af kvoterne?

Flådepolitik

- Hvordan kan man nedbringe overkapaciteten i fiskerflåden?
- Hvad skal *udgangspunktet* være, når man beregner overkapaciteten? Den faktiske overkapacitet beregnet ud fra antal skibe, tonnage, effektivitet (maskinkraft) eller overkapacitet beregnet i forhold til, hvad flådestørrelsen skulle have været efter fordelingen mellem medlemslandene (relativ stabilitet) og forudsat overholdelse af reguleringerne i FUP-programmerne eller overkapacitet beregnet ud fra "ønskelige" og "uønskelige fangstmetoder"?

Overvågning og kontrol

- Hvordan opnås en ensartet og effektiv kontrol med overholdelsen af den fælles fiskeripolitik?
- Skal Kommissionen have yderligere beføjelser til at overvåge og kontrollere?
- Skal medlemsstaternes regler om kontrol, sanktioner m.v. harmoniseres?

EU og resten af verden

- Hvilke krav kan EU som nettoimportør af fisk stille til andre lande med hensyn til adgang til ikke-EUfarvande og landenes måder at udøve fiskeri på?
- Skal EU f.eks. stille krav til tredielandes integration af miljø- og forbrugersyn i fiskeriet, regler om arbejdsmiljø m.v.?

Fiskeriets imageproblem

- Har fiskeriet et miljøimageproblem og i så fald hvordan kan det ændres?
- Kan man ved indførelse af øko/miljømærke vende imaget og måske samtidig løse nogle af fiskeriets reelle problemer ved at fremme forbrugernes efterspørgsel efter fisk, fisket på skånsom måde?

Med venlig hilsen

Kommissionens debatspørgsmål ved en offentlig høring i Bruxelles den 5-7. juni 2001
(egen oversættelse)

Forvaltning af fiskeressourcerne

Er et flerårigt forvaltningssystem, primært baseret på TAC'er (samlede tilladte fangstmængder), kvoter og tekniske foranstaltninger, tilstrækkeligt til at garantere fiskeriets bæredygtighed i EU eller bør andre fremgangsmåder overvejes?

Fiskeri og miljø

Hvordan kan miljøhensyn blive integreret i den fælles fiskeripolitik, når sektorens økonomiske og sociale "begrænsninger" tages i betragtning?

Flådepolitik

Hvordan kan fiskeriindsatsen tilpasses de tilstedeværende marine ressourcer?

Overvågning og kontrol

Forøgede ressourcer og/eller politisk vilje: Hvordan kan et rimeligt og effektivt kontrolsystem blive fastlagt?

Bevarelse i Middelhavet

Hvordan kan Middelhavet blive bedre integreret i den fælles fiskeripolitik og især hvordan kan områdets specifikke problemer (utilstrækkelig kontrol, manglende harmonisering af tekniske foranstaltninger, illegalt fiskeri...) håndteres?

g;der overvejes?

Beslutningsstrukturer

Hvordan kan gennemsigtigheden og troværdigheden af den videnskabelige rådgivning blive forbedret blandt fiskerne og hvordan kan det sikres, at deres erfaringer bliver taget i betragtning af videnskabsfolkene?

Hvordan kan man sikre et forvaltningssystem, som svarer bedre til regionale vilkår og øge involvering af de berørte parter uden at bringe fællesskabskarakteren ved den fælles fiskeripolitik i fare?

Akvakultur og forarbejdning

Hvilke hovedproblemer står akvakultur og forarbejdningsindustrien overfor? Hvilken rolle skal den fælles fiskeripolitik spille på disse områder?

Den fælles fiskeripolitiks økonomiske og sociale dimension

Hvilken rolle skal Fællesskabet og nationale myndigheder spille på det økonomiske område i forhold til fiskerisektoren? Skal der ydes økonomisk støtte til sektoren? Hvis ja, i hvilken form?

Skal der vedtages særlige foranstaltninger til fordel for det mindre kystnære fiskeri? Hvis ja, hvilke?

Den fælles fiskeripolitiks eksterne dimension

Hvad skal være missionen i den fælles fiskeripolitiks eksterne dimension? Skal EU's fiskeripolitik være begrænset til køb af fiskerettigheder til europæiske fartøjer eller skal EU bidrag til etableringen af ansvarligt fiskeri gennem partnerskaber med kyststater?

Hvordan skal rollerne blandt de berørte parter (Kommissionen, medlemslande, industri...) fordeles for at implementere denne nye fremgangsmåde?

rettigheder til europæiske fartøjer eller skal EU bidrag til etableringen af ansvarligt fiskeri gennem partnerskaber med kyststater?